

European Securities and
Markets Authority

Riktlinjer

Riktlinjer för bedömning av kunskap och kompetens

Innehållsförteckning

I.	Tillämpningsområde.....	3
II.	Hänvisningar, förkortningar och definitioner	3
III.	Syfte.....	5
IV.	Efterlevnads- och rapporteringsskyldigheter.....	6
V.	Riktlinjer.....	6
V.I	Allmänt	6
V.II	Kunskaps- och kompetenskriterier för personal som tillhandahåller information om investeringsprodukter, investeringstjänster eller sidotjänster	7
V.III	Kunskaps- och kompetenskriterier för personal som tillhandahåller investeringsrådgivning.....	8
V.IV	Organisatoriska krav för bedömning, bibehållande och uppdatering av kunskap och kompetens.....	9
VI.	Bilaga I.....	11

I. Tillämpningsområde

Vem?

1. Dessa riktlinjer gäller följande parter:
 - a. Behöriga myndigheter och
 - b. företag.

Vad?

2. Dessa riktlinjer gäller tillhandahållandet av de investeringstjänster och den investeringsverksamhet som anges i avsnitt A och de sidotjänster som anges i avsnitt B i bilaga I till MiFID II-direktivet.

När?

3. Dessa riktlinjer gäller från den 3 januari 2018.

II. Hänvisningar, förkortningar och definitioner

Hänvisningar till lagstiftning

<i>AIFMD-direktivet</i>	Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/16/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder samt om ändring av direktiv 2003/41/EG och 2009/65/EG och förordningarna (EG) nr 1060/2009 och (EU) nr 1095/2010.
Esma-förordningen	Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG.
<i>MiFID-direktivet</i>	Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG av den 21 april 2004 om marknader för finansiella instrument och om ändring av rådets direktiv 85/611/EEG och 93/6/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/12/EG samt upphävande av rådets direktiv 93/22/EEG.
<i>MiFID II-direktivet</i>	Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv

2011/61/EU (omarbetning).

Förkortningar

<i>AIFMD-direktivet</i>	Direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder
<i>BM</i>	Behörig myndighet
<i>SD</i>	Samrådsdokument
<i>Kommissionen</i>	Europeiska kommissionen
<i>EU</i>	Europeiska unionen
<i>Esma</i>	Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten
<i>MiFID-direktivet</i>	Direktivet om marknader för finansiella instrument

Definitioner

4. Om inte annat anges har de termer som används i MiFID II-direktivet samma innebörd i dessa riktlinjer. Dessutom gäller följande definitioner:
 - a. Behörig myndighet (eller BM) avser en myndighet som har utsetts enligt artikel 67 i MiFID II-direktivet.
 - b. Med "företag" avses värdepappersföretag enligt definitionen i artikel 4.1.1 i MiFID II-direktivet, kreditinstitut (enligt definitionen i artikel 4.1.27 i MiFID II-direktivet) när de tillhandahåller investeringstjänster liksom värdepappersföretag och kreditinstitut när de säljer eller ger kunder råd om strukturerade insättningar, förvaltningsbolag för fondföretag och externa förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) i den mån de tillhandahåller investeringstjänster inom ramen för individuell portföljförvaltning eller sidotjänster och endast i samband med tillhandahållandet av dessa tjänster (i den mening som avses i artikel 6.3 a och b i fondföretagsdirektivet respektive artikel 6.4 a och b i AIFMD-direktivet).
 - c. Med "personal" avses fysiska personer (inklusive anknutna ombud) som tillhandahåller relevanta tjänster för företagets räkning.
 - d. Med "relevanta tjänster" avses tillhandahållande av investeringsrådgivning eller information om finansiella instrument, strukturerade insättningar, investeringstjänster eller sidotjänster till kunder.
 - e. Med "tillhandahållande av information" avses ett direkt tillhandahållande av information till kunder om finansiella instrument, strukturerade insättningar, investeringstjänster eller sidotjänster, antingen på kundens begäran eller på företagets initiativ, i samband med att den anställda tillhandahåller kunden någon

av de tjänster och verksamheter som anges i avsnitten A och B i bilaga I till MiFID II-direktivet.

- f. Med "kunskap och kompetens" avses att ha erhållit en lämplig utbildning och lämplig erfarenhet för att fullgöra de skyldigheter som anges i artiklarna 24 och 25 i MiFID II-direktivet i syfte att tillhandahålla de relevanta tjänsterna.
- g. Med "lämplig utbildning" avses en examen eller annat prov eller kurs som uppfyller de kriterier som anges i riktlinjerna.
- h. Med "lämplig erfarenhet" avses att en anställd med erforderlig skicklighet har bevisat sin förmåga att utföra de relevanta tjänsterna genom tidigare arbete. Detta arbete ska ha utförts på heltid under minst 6 månader. Utöver denna minimiperiod kan den behöriga myndigheten variera kravet på erforderlig erfarenhetsperiod utifrån den lämpliga utbildning som den anställda erhållit och även utifrån de relevanta tjänster som tillhandahålls.
- i. Med "investeringsprodukter" avses finansiella instrument och strukturerade insättningar i enlighet med definitionen i MiFID II-direktivet.
- j. Med "under tillsyn" avses att tillhandahålla kunder den relevanta tjänsten under ansvar av en annan anställd som har både lämplig utbildning och lämplig erfarenhet. Den anställda kan arbeta under tillsyn i högst 4 år, förutom om en kortare period fastställs av den behöriga myndigheten.

III. Syfte

5. Syftet med dessa riktlinjer är att ange kriterierna för bedömning av den kunskap och kompetens som krävs enligt artikel 25.1 i MiFID II-direktivet, i enlighet med artikel 25.9 i samma direktiv.
6. Esma förväntar sig att dessa riktlinjer ska främja ökad konvergens i fråga om kunskap och kompetens hos personal som tillhandahåller kunder investeringsrådgivning eller information om finansiella instrument, strukturerade insättningar, investeringstjänster eller sidotjänster, och att behöriga myndigheter ska bedöma om dessa krav efterlevs i tillräcklig utsträckning. Genom dessa riktlinjer fastställs viktiga standarder som syftar till att hjälpa företag att fullgöra sina skyldigheter att agera för sina kunders bästa och att på lämpligt sätt hjälpa behöriga myndigheter att bedöma hur företag fullgör dessa skyldigheter.
7. Genom dessa riktlinjer fastställs minimistandarder för bedömningen av kunskap och kompetens hos personal som tillhandahåller relevanta tjänster. Behöriga myndigheter kan följaktligen kräva högre kunskaps- och kompetensnivåer för personal som tillhandahåller råd och/eller personal som tillhandahåller information.
8. Genom tillämpningen av dessa riktlinjer förväntar sig Esma en motsvarande förstärkning av investerarskyddet. Bilaga I innehåller ett antal exempel på hur ett

värdepappersföretag kan tillämpa riktlinjerna. Dessa exempel ingår inte i riktlinjerna utan syftar till att hjälpa företag genom praktiska exempel på hur kraven i riktlinjerna kan uppfyllas.

IV. Efterlevnads- och rapporteringskyldigheter

Riktlinjernas status

9. Detta dokument innehåller riktlinjer som utfärdas enligt artikel 16 i Esma-förordningen och som erfordras enligt artikel 25.9 i MiFID II-direktivet. Enligt artikel 16.3 i Esma-förordningen ska behöriga myndigheter och finansmarknadsaktörer med alla tillgängliga medel söka följa riktlinjerna.
10. Behöriga myndigheter som berörs av riktlinjerna bör införliva dessa i sin tillsynsverksamhet, även i fall där riktlinjerna främst riktar sig till finansmarknadsaktörer.

Rapporteringskrav

11. Inom två månader efter det att Esma offentliggjort riktlinjerna ska de behöriga myndigheter som omfattas av desamma anmäla till Esma på adressen KCguidelines1886@esma.europa.eu att de följer eller tänker följa riktlinjerna, alternativt ange skälen till varför de inte följer eller inte avser att följa riktlinjerna. Om inget svar inkommit inom denna tidsfrist anses de behöriga myndigheterna inte uppfylla riktlinjerna. På Esmas webbplats finns en mall för dessa anmälningar.
12. Företag som omfattas av riktlinjerna måste inte rapportera till Esma huruvida de följer dem.

V. Riktlinjer

V.I Allmänt

13. Nivån på och djupet av den kunskap och kompetens som förväntas av dem som tillhandahåller investeringsrådgivning ska överstiga motsvarigheten hos dem som bara tillhandahåller information om investeringsprodukter och -tjänster.
14. Företag ska se till att personal som tillhandahåller de relevanta tjänsterna har den kunskap och kompetens som krävs för att uppfylla relevanta lagar och regler samt affärsetiska standarder.
15. Företag ska se till att deras personal känner till, förstår och tillämpar företagets interna riktlinjer och förfaranden som utformats för att säkerställa efterlevnad av MiFID II-direktivet. För att säkerställa en proportionerlig tillämpning av kunskaps- och kompetenskraven bör företag se till att de anställda har de kunskaps- och kompetensnivåer som krävs för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter, utifrån omfattningen av och nivån på de relevanta tjänster som tillhandahålls.

16. Funktionen för regelefterlevnad ska bedöma och granska efterlevnaden av dessa riktlinjer. Denna granskning bör inkluderas i rapporten till ledningsorganet om genomförandet av och effektiviteten hos den övergripande kontrollmiljön avseende investeringstjänster och -verksamhet.

V.II Kunskaps- och kompetenskriterier för personal som tillhandahåller information om investeringsprodukter, investeringstjänster eller sidotjänster

17. Företag ska se till att personal som tillhandahåller information om de investeringsprodukter, investeringstjänster eller sidotjänster som erbjuds genom företaget har den kunskap och kompetens som krävs för att
 - a. förstå de grundläggande egenskaperna, riskerna och särdragen hos de investeringsprodukter som erbjuds genom företaget, inklusive eventuella allmänna skattemässiga konsekvenser och kostnader för kunden i samband med transaktioner. Särskild noggrannhet bör iakttas när man tillhandahåller information med anknytning till produkter som är mer komplexa,
 - b. förstå de totala kostnader och avgifter som kunden kommer att ådra sig i samband med transaktioner med en investeringsprodukt, investeringstjänster eller sidotjänster,
 - c. förstå egenskaperna hos och omfattningen av investeringstjänsterna eller sidotjänsterna,
 - d. förstå hur finansiella marknader fungerar och hur dessa påverkar värdet och prissättningen på de investeringsprodukter som de tillhandahåller kunder information om,
 - e. förstå inverkan av ekonomisk information och nationella/regionala/globala händelser på marknader och på värdet av de investeringsprodukter som de tillhandahåller information om,
 - f. förstå skillnaden mellan historiska resultat och prognoser för framtida resultat liksom begränsningarna med prognoser,
 - g. förstå frågeställningar med anknytning till marknadsmissbruk och penningtvätt,
 - h. bedöma uppgifter av relevans för de investeringsprodukter som de tillhandahåller kunder information om, såsom basfaktablad för investerare, prospekt, årsredovisningar eller finansiell information,
 - i. förstå de specifika marknadsstrukturerna för de investeringsprodukter som de tillhandahåller kunder information om och, i förekommande fall, deras handelsplatser eller förekomsten av eventuella andrahandsmarknader,
 - j. ha grundläggande kunskap om värderingsprinciperna för den typ av investeringsprodukter med anknytning till vilka informationen tillhandahålls.

V.III Kunskaps- och kompetenskriterier för personal som tillhandahåller investeringsrådgivning

18. Företag ska se till att personal som tillhandahåller investeringsrådgivning har den kunskap och kompetens som krävs för att
- a. förstå de grundläggande egenskaperna, riskerna och särdragen hos de investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas, inklusive eventuella allmänna skattemässiga konsekvenser för kunden i samband med transaktioner. Särskild noggrannhet bör iaktas vid rådgivning avseende produkter som är mer komplexa,
 - b. förstå de totala kostnader och avgifter som kunden kommer att ådra sig i samband med den investeringsprodukt som erbjuds eller rekommenderas och kostnaderna i samband med tillhandahållandet av rådgivningen och andra eventuella relaterade tjänster som tillhandahålls,
 - c. fullgöra de skyldigheter som krävs av företag vad gäller lämplighetskraven i MiFID, inklusive de skyldigheter som anges i Riktlinjer om vissa aspekter av lämplighetskraven i MiFID¹,
 - d. förstå hur den typ av investeringsprodukt som tillhandahålls av företaget eventuellt inte är lämplig för kunden, efter att ha bedömt den relevanta information som kunden lämnat samt potentiella förändringar som kan ha inträffat sedan den relevanta informationen samlades in,
 - e. förstå hur finansiella marknader fungerar och hur de påverkar värdet och prissättningen på de produkter som erbjuds eller rekommenderas till kunder,
 - f. förstå inverkan av ekonomisk information och nationella/regionala/globala händelser på marknader och på värdet av de investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas till kunder,
 - g. förstå skillnaden mellan historiska resultat och prognoser för framtida resultat liksom begränsningarna med prognoser,
 - h. förstå frågeställningar med anknytning till marknadsmissbruk och penningtvätt,
 - i. bedöma uppgifter av relevans för de investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas till kunder såsom basfaktablad för investerare, prospekt, årsredovisningar eller finansiell information,
 - j. förstå de specifika marknadsstrukturerna för den typ av investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas till kunder och, i förekommande fall, deras handelsplatser eller förekomsten av eventuella andrahandsmarknader,

¹ <http://www.esma.europa.eu/system/files/2012-387.pdf>

- k. ha grundläggande kunskap om värderingsprinciperna för den typ av investeringsprodukter som erbjuds eller rekommenderas till kunder,
- l. förstå grundprinciperna i portföljteori, inklusive att förstå innebörden av diversifiering vad gäller enskilda investeringsalternativ.

V.IV Organisatoriska krav för bedömning, bibehållande och uppdatering av kunskap och kompetens

- 19. Företag ska dokumentera personalens ansvar och se till att det, i förekommande fall, i enlighet med de tjänster som tillhandahålls av företaget och dess interna organisation, finns en tydlig skillnad i beskrivningen av ansvaret mellan de roller där personalen ger råd och där man ger information.
- 20. Företag ska
 - a. säkerställa att personal som tillhandahåller kunder relevanta tjänster bedöms ha genomfört en lämplig utbildning och, genom att tillhandahålla kunder relevanta tjänster, erhåller lämplig erfarenhet.
 - b. utföra en intern eller extern granskning, åtminstone en gång om året, av den anställdes behov av utveckling och erfarenhet, bedöma lagstiftningens utveckling och vidta åtgärder som krävs för att uppfylla dessa krav; denna granskning ska också säkerställa att den anställda besitter lämplig kunskap och bibehåller och uppdaterar sin kunskap och kompetens genom att genomgå vidareutbildning för denna lämpliga kunskap, liksom specifik utbildning som krävs inför eventuella nya investeringsprodukter som erbjuds av företaget,
 - c. säkerställa att de till sin behöriga myndighet, på begäran, lämnar in redogörelser för kunskap och kompetens hos personal som tillhandahåller kunder relevanta tjänster; dessa redogörelser ska innehålla information som gör det möjligt för den behöriga myndigheten att bedöma och kontrollera efterlevnaden av dessa riktlinjer,
 - d. säkerställa att en anställd som inte har erhållit den kunskap och kompetens som krävs vid tillhandahållandet av de relevanta tjänsterna inte får tillhandahålla de relevanta tjänsterna; om den anställda emellertid inte har erhållit den lämpliga utbildning eller erfarenhet som krävs för att tillhandahålla de relevanta tjänsterna eller båda, får den anställda endast tillhandahålla de relevanta tjänsterna under tillsyn. Tillsynens nivå och omfattning bör spegla den relevanta utbildningen och erfarenheten hos den anställda som står under tillsyn och detta skulle, i förekommande fall, kunna inkludera tillsyn under kundmöten eller andra former av kommunikation, till exempel telefonsamtal och e-postmeddelanden,
 - e. säkerställa att den anställda som utövar tillsyn över en annan anställd, i de situationer som tas upp under led d, har den nödvändiga kunskap och

kompetens som krävs enligt dessa riktlinjer och de nödvändiga färdigheterna och resurserna för att agera som behörig handledare,

- f. säkerställa att den tillsyn som utövas skräddarsys efter de tjänster som ska tillhandahållas av den anställde och täcker de krav enligt dessa riktlinjer som är av relevans för sådana tjänster,
- g. säkerställa att handledaren tar ansvar för tillhandahållandet av de relevanta tjänsterna när den anställde som står under tillsyn tillhandahåller en kund relevanta tjänster, som om handledaren skulle tillhandahålla kunden de relevanta tjänsterna, inklusive undertecknandet av lämplighetsrapport när rådgivning ges,
- h. säkerställa att den anställde som inte har erhållit den nödvändiga kunskapen eller kompetensen vid tillhandahållandet av de relevanta tjänsterna inte får tillhandahålla dessa relevanta tjänster under tillsyn under en period på mer än 4 år (eller kortare om den behöriga myndigheten kräver detta).

V.V Behöriga myndigheters offentliggörande av information

- 21. När en förteckning över de specifika lämpliga utbildningar som uppfyller kriterierna i riktlinjerna inte offentliggörs av den behöriga myndigheten eller andra nationella organ som fastställs i medlemsstaten måste den behöriga myndigheten offentliggöra kriterierna i dessa riktlinjer liksom de egenskaper som en lämplig utbildning måste ha för att uppfylla dessa kriterier.
- 22. Behöriga myndigheter ska också offentliggöra i) information om den tidsperiod som krävs för att erhålla lämplig erfarenhet, ii) den längsta tidsperiod under vilken en anställd som saknar lämplig utbildning eller lämplig erfarenhet får arbeta under tillsyn och iii) huruvida granskningen av den anställdes lämpliga utbildning bör utföras av företaget eller ett externt organ.
- 23. Informationen i punkterna 21 och 22 ska offentliggöras på den behöriga myndighetens webbplats.

VI. Bilaga I

Belysande exempel på tillämpningen av vissa aspekter av riktlinjerna

Exempel som rör riktlinjernas tillämpningsområde

Följande exempel visar när en anställd inte omfattas av riktlinjernas tillämpningsområde:

- Anställda som bara visar var kunder kan hitta information.
- Anställda som delar ut broschyrer och foldrar till kunder utan att tillhandahålla ytterligare information om deras innehåll eller eventuella uppföljande investeringstjänster till kunderna i fråga.
- Anställda som endast överlämnar information såsom basfakta för investerare på kundens begäran utan att tillhandahålla någon ytterligare information om dess innehåll eller eventuella uppföljande investeringstjänster till kunderna i fråga.
- Anställda som sköter back-office-funktioner och som inte har direktkontakt med kunderna.

Exempel som rör riktlinjernas tillämpningsområde

Företag bör, vad gäller skillnaden mellan personal som tillhandahåller information och personal som tillhandahåller investeringsrådgivning, komma ihåg att beakta de dokument med frågor och svar som utfärdats av CESR².

Allmänt exempel med anknytning till del V.I:

Ett företag tillhandahåller sin personal regelbunden obligatorisk utbildning om uppföranderegler och organisatoriska krav enligt MiFID-direktivet.

Allmänt exempel med anknytning till del V.I:

Företaget antar etiska regler för att ange de standarder avseende god affärssed och beteende som krävs för ett korrekt tillhandahållande av de relevanta tjänsterna och hämtar in skriftliga bekräftelser från de anställda om att de har läst, förstått och följt dessa.

Exempel med anknytning till delarna V.I, V.II och V.III:

Ett företag tillhandahåller sin personal regelbunden obligatorisk utbildning om särdragen och egenskaperna, inbegripet potentiella risker, hos de produkter som företaget erbjuder. Detta omfattar utbildning om nya produkter som företaget erbjuder.

² http://www.esma.europa.eu/system/files/10_293.pdf

Ett företag ser till att personalen är bekant med de situationer då intressekonflikter uppstår och hur man ska tillämpa reglerna om hantering av intressekonflikter.

Ett företag ser till att personalen är bekant med de situationer då ett företag kan komma att betala eller ta emot incitament och de relevanta rättsliga krav som rör incitament.

Exempel med anknytning till delarna V.III och V.IV

Ett företag övervakar regelbundet de lämplighetsbedömningar som de anställda lämnar in för att bedöma om en anställd har övervägt alla aspekter av lämplighetskraven mot investeringsproduktens specifika uppgifter.

Ett företag övervakar regelbundet att de relevanta anställda som tillhandahåller rådgivning kan

- ställa lämpliga frågor till kunden för att förstå hans/hennes investeringsmål, finansiella situation och kunskap och erfarenhet,
- förklara riskerna och fördelarna med en viss produkt eller strategi för kunden,
- jämföra utvalda produkter med avseende på villkor och risker för att kunna välja den produkt som är bäst lämpad för kundprofilen.

Exempel med anknytning till del V.IV

Företaget dokumenterar de anställdas roller och ansvar och utvärderar deras resultat mot fastställda kriterier som anges i beskrivningen av ansvarsområdena.

Företag tillkännager offentligt, på ett sätt som är konsekvent och meningsfullt för kunderna, sina kriterier för att visa hur personalen följer dessa riktlinjer.

Kontinuerlig eller regelbunden vidareutbildning krävs för att personalen ska inneha "lämplig utbildning". Denna regelbundna bedömning kommer att innehålla uppdaterat material och kommer att testa personalens kunskap om exempelvis förändrad lagstiftning, nya produkter och tjänster som finns tillgängliga på marknaden. Denna regelbundna bedömning

- kan komma att inbegripa utbildning i form av kurser, seminarier, oberoende undersökningar eller lärande, och
- inbegriper kontrollfrågor som visar att personalen innehar den kunskap och kompetens som erfordras.

Företag kontrollerar relevansen hos den kontinuerliga, regelbundna utveckling som erbjuds personal som tillhandahåller relevanta tjänster.